

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

ŚWIĘTOKRZYSKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w Kielcach
Oddział Obsługi Klienta

Wysł.
dnia 24. 10. 2017

L.dz. zał.

Podpis

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kielce, dnia 23.10.2017 r.

PSZ.II.431.45.2017

Pani Katarzyna Kędziora
Dyrektor
Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 1
27 – 500 Opatów
ul. Sempołowskiej 3

Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, przesyła wystąpienie pokontrolne z kontroli kompleksowej, która przeprowadzona została w dniach 2 – 3.10.2017 r. w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 1 w Opatowie.

Kontrola przeprowadzona była na podstawie:

- art. 122, art. 122a i art. 197a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2017 poz. 697),
- rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Powiatowego i Województwa w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia, w składzie:

- 1. Pani Katarzyna Arendarska** – Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 01), upoważnienie nr 781/2017 z dnia 25.09.2017 r. - przewodnicząca zespołu kontrolerów.
- 2. Pani Anna Krupa - Pawłowska** – Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 03), upoważnienie nr 781/2017 z dnia 25.09.2017 r.

Zakres kontroli obejmował następujące zagadnienia:

1. Przestrzeganie przepisów określających zasady działania placówki.
2. Przestrzeganie standardów opieki i wychowania.
3. Działania placówki na rzecz utrzymywania przez dzieci kontaktów z rodziną.
4. Zaspokajanie potrzeb dzieci i respektowanie ich praw.

Okres objęty kontrolą: stan aktualny na dzień kontroli.

Opis działalności placówki w kontrolowanym zakresie.

Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 1 w Opatowie jest placówką socjalizacyjną z miejscami interwencyjnymi, przeznaczoną dla 14 wychowanków. Placówka jest jednostką organizacyjną wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, prowadzoną przez Powiat Opatowski, posiada numer REGON:363597880 i NIP: 8631700001.

Placówka funkcjonuje w oparciu o statut i regulamin organizacyjny. Uchwałą Nr XV.77.2015 Rady Powiatu w Opatowie z dnia 16.12.2015 r. nadano statut Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 1 w Opatowie, natomiast Uchwałą Nr XXIII.43.2016 Rady Powiatu w Opatowie z dnia 22.08.2016 r. dokonano zmian w statucie w związku ze zmianą siedziby Placówki.

Uchwałą Nr 43.3.2016 Zarząd Powiatu Opatowskiego z dnia 13.01.2016 r. uchwalił regulamin organizacyjny Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 1 w Opatowie.

W trakcie kontroli, w placówce umieszczonych było 12 wychowanków w wieku od 3 do 15 lat, w tym: 2 rodzeństwa trzyosobowe i 1 rodzeństwo czteroosobowe. Wszyscy wychowankowie zostali umieszczeni w placówce na podstawie postanowień sądu. Tylko czworo wychowanków pochodzi z powiatu opatowskiego, pozostałe dzieci pochodzą z następujących powiatów: jaworskiego (3 dzieci), piotrkowskiego (1 dziecko), chrzanowskiego (1 dziecko) oraz gliwickiego (3 dzieci).

Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli (**zał. nr 1 cz. I**) wynika, że 5 dzieci do placówki przybyła z innych placówek opiekuńczo – wychowawczych, 3 z rodziny zastępczej i 4 z domu rodzinnego.

Podczas trwania kontroli osoby kontrolujące przeprowadziły oględziny placówki (**zał. nr 2**) oraz rozmawiały z wychowankami, którzy pozytywnie wypowiedzieli się na temat pobytu w placówce, a z treści wypowiedzi wynikało, że są oni zadowoleni z warunków jakie im placówka zapewnia, a także z jakości usług opiekuńczo-wychowawczych świadczonych przez placówkę.

1. Przestrzeganie przepisów określających zasady działania placówki.

W trakcie kontroli przeanalizowano dokumentację dotyczącą organizacji pracy w placówce oraz indywidualną wszystkich wychowanków przebywających w placówce, o której mowa w rozporządzeniu MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Ewidencja wychowanków - placówka prowadzi ewidencję, która zawiera: imię, nazwisko, datę i miejsce urodzenia, pesel wychowanka, imię i nazwisko rodziców, adres ostatniego miejsca zamieszkania dziecka/rodziców/opiekunów prawnych, datę przybycia do placówki, podstawę umieszczenia w pieczy zastępczej oraz datę i przyczynę skreślenia z ewidencji. Na dzień kontroli, w ewidencji wpisanych było 12 wychowanków.

Akta osobowe – w trakcie kontroli przeanalizowano akta osobowe wszystkich wychowanków. Placówka prowadzi osobno akta dla każdego wychowanka w zakresie:

- meldunku, teczki zawierają skrócone odpisy aktu urodzenia oraz zaświadczenie o zameldowaniu na pobyt czasowy pod adresem placówki;
- skierowań do placówki i skreślenia z ewidencji wychowanków, teczki zawierają skierowania do placówki, protokoły odebrania dziecka, postanowienia sądu, pisma do sądu w sprawie skreślenia z listy wychowanków, pisemne informacje do PCPR w Opatowie o przyjęciu dziecka do placówki;
- spraw wychowanków, w których znajdują się m.in.: korespondencja placówki z sądami, PCPR-ami, ośrodkami pomocy społecznej, Świętokrzyskim Ośrodkiem Adopcyjnym dotycząca m.in. uzupełnienia brakującej dokumentacji, zgody na urlopowanie, opinii o dziecku przed urlopowaniem, planu pracy rodziny, z którą współpracuje asystent, zaproszenia na zespół ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, wnioski o pozbawienie władzy rodzicielskiej i inne;
- dokumentacji o stanie zdrowia, wyniki badań lekarskich, skierowania do poradni specjalistycznych, zgłoszenie do ubezpieczenia zdrowotnego, karty szczepień, kartę leczenia szpitalnego i inne;
- dokumentacji szkolnej, świadectwa szkolne, opinie o uczniach, karty wyników w nauce i inne zamieszczone były w dokumentacji wychowanków w planie pomocy dziecku.

W trakcie kontroli inspektorzy dokonali analizy dokumentacji indywidualnej wszystkich wychowanków placówki:

Diagnozy psychofizyczne opracowywane były głównie przez dyrektora placówki, zawierały opis sytuacji dziecka po przybyciu do placówki oraz wskazania do pracy z dzieckiem (**zał. nr 3**), natomiast od września 2017 r. zgodnie z wyjaśnieniem pisemnym dyrektora placówki wychowankowie są diagnozowani w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Opatowie (**zał.**

nr 4). Diagnozy psychofizycznie sporządzane są niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki, nie zawierają jednak analizy obszarów wskazanych w § 14 ust.3 w/w rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r.

Plan pomocy dziecku (zał. nr 5) – wszystkie plany pomocy dziecka sporządzone były przez wychowawcę kierującego procesem wychowawczym dziecka. Plany pomocy dziecku zostały opracowane bez uwzględniania wytycznych znajdujących się w § 15 rozporządzenia MPiPS w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej. Nie posiadały celów i działań krótkoterminowych oraz długoterminowych, nie posiadały również celu głównego uwzględniającego powrót dziecka do rodziny, umieszczenie dziecka w rodzinie przysposabiającej lub zastępczej bądź przygotowanie dziecka do usamodzielnienia, nie wskazano na jaki okres został opracowany plan. Zgodnie z w/w rozporządzeniem plan pomocy dziecku jest modyfikowany w zależności od zmieniającej się sytuacji dziecka i jego rodziny nie rzadziej niż co pół roku. Wpisy w planach, w opinii osób kontrolujących, stanowią bardziej informację o bieżącej pracy z dzieckiem, niż analizę sytuacji dziecka i nie wyznaczają zadań do pracy z dzieckiem. Kontrolujący zaproponowali dyrektorowi placówki określony wzór planu pomocy dziecku, zgodny z rozporządzeniem.

Karta pobytu dziecka zawiera obszary zgodne z w/w rozporządzeniem (zał. nr 6). Karty prowadzone są indywidualnie dla każdego wychowanka. Wpisy dokonywane są co miesiąc i zawierają zwięzłe, konkretne informacje odzwierciedlające aktualną sytuację dziecka. **Arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz karty udziału w zajęciach specjalistycznych prowadzonych przez psychologa pedagoga lub osobę prowadzącą terapię** – zgodnie z wyjaśnieniem pisemnym dyrektora placówki (zał. nr 4) wychowankowie wymagający specjalistycznego wsparcia korzystają z pomocy oferowanej przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną oraz poradnię zdrowia psychicznego w Opatowie i Kielcach. Wizyty u specjalistów odnotowywane są na bieżąco w dokumentacji wychowanków. Specjaliści prowadzą swoją odrębną dokumentację.

Okresowa ocena sytuacji dziecka.

Zgodnie z art. 136 – 138 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2017 poz. 697) w placówce winien działać zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, który dokonuje oceny dziecka w celu:

- ustalania aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka,
- analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną,
- modyfikowania planu pomocy dziecku,
- monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie,

- oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb,
- oceny możliwości powrotu dziecka do rodziny lub umieszczenia go w rodzinnej pieczy zastępczej,
- informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej.

Zespół winien dokonywać okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb – nie rzadziej niż co pół roku, a w przypadku dziecka poniżej 3 lat nie rzadziej niż co trzy miesiące. Po dokonaniu okresowej oceny sytuacji dziecka, zespół powinien sformułować na piśmie wnioski dotyczący zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce i przesłać go do sądu.

W trakcie kontroli przeanalizowano dokumentację dotyczącą okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w Placówce, z której wynika, że w Placówce działa zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. W skład zespołu wchodzi: dyrektor i wychowawcy placówki, psycholog z poradni psychologiczno – pedagogicznej, przedstawiciel Ośrodka Adopcyjnego, przedstawiciel PCPR w Opatowie, kuratorzy zawodowi oraz asystent rodziny.

Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynika, że pierwsze posiedzenie stałego zespołu odbywa się w przeciągu dwóch – trzech tygodni po przyjęciu dziecka do placówki. W roku 2016 odbyło się 9 posiedzeń zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji wychowanków, w tym 7 na których dokonano oceny dalszej zasadności pobytu wychowanków w Placówce. Natomiast w 2017 r. zespół zbierał się 6 razy, w tym na 5 posiedzeniach dokonano oceny dalszego pobytu dzieci w Placówce. W trakcie posiedzeń zespół omawiał sytuację szkolną, zdrowotną, rodzinną, funkcjonowanie w placówce i poza nią, a także problemy opiekuńczo-wychowawcze, jakie sprawiają wychowankowie. Dokonywano również oceny zasadności dalszego pobytu wychowanków w placówce. Z analizy zapisów w protokołach wynika, że dalszy pobyt w placówce jest zasadny w przypadku wszystkich wychowanków. Zdaniem osób kontrolujących w protokołach należałoby sformułować następujący zapis „Zespół podjął decyzję, iż dalszy pobyt wychowanka/ki w Placówce jest zasadny, z uwagi na ...”.

Zgodnie z art. 138 ust. 2 w/w ustawy *Po dokonaniu okresowej oceny sytuacji dziecka zespół formuje na piśmie wnioski dotyczący zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce i przesyła go do sądu.* Z analizy dokumentacji dot. okresowej oceny sytuacji dziecka w placówce wynika, że Placówka nie przesyła do sądu wniosków, o których mowa powyżej.

Podsumowując stwierdzić należy, że zadanie dotyczące przestrzegania przepisów określających zasady działania placówki realizowane jest prawidłowo z uchybieniami. Zastrzeżenia osób kontrolujących dotyczą diagnoz psychofizycznych, które nie zawierają analizy obszarów wskazanych w § 14 ust. 3 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011

r. Ponadto wpisy w planach pomocy dziecku, stanowią bardziej informację o bieżącej pracy z dzieckiem, niż analizę sytuacji dziecka, nie wyznaczają celów i zadań do pracy z dzieckiem oraz nie są modyfikowane. Placówka nie przesyła do sądu wniosku, o którym mowa w art. 138 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

2. Przestrzeganie standardu opieki i wychowania.

Całodobową opiekę i wychowanie wychowankom Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 1 w Opatowie zapewnia wykwalifikowana kadra. Zgodnie z wykazem pracowników opiekę bezpośrednią nad wychowankami pełni 10 wychowawców, w tym jeden wychowawca zatrudniony jest na ½ etatu na stanowisku pracownika socjalnego. Ponadto w placówce zatrudniona jest osoba na stanowisku młodszy opiekun, która posiada ukończone studia wyższe na kierunku fizjoterapia, co jest nie zgodne z art. 98 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W związku z powyższym dyrektor placówki złożyła stosowne wyjaśnienie (zał. nr 7).

W aktach osobowych wychowawców znajdowały się stosowne oświadczenia zgodnie z art. 98 ust. 3 w/w ustawy.

Opieka nad dziećmi sprawowana jest zgodnie z ustalonym grafikiem na dany miesiąc (zał. nr 8). Dyżury wychowawców w ciągu dnia przedstawiają się następująco:

08.00 – 20.00 – 1 - 3 wychowawców,

12.00 – 20.00 – 1 - 4 wychowawców,

08.00 – 16.00 – 1 - 2 wychowawców,

Natomiast opieka nocna sprawowana jest w godzinach od 22.00 do 8.00, wówczas dyżur pełni 2 wychowawców. Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, iż opieka nocna sprawowana jest w sposób zapewniający bieżący i stały nadzór nad dziećmi, poprzez kilkukrotne obchody nocne przeprowadzane przez wychowawcę dyżurującego. Czynność tę wychowawcy odnotowują w *Zeszytcie dyżurów nocnych*, który zawiera: datę, godzinę, dyżur nocny, podpis wychowawcy. Z analizy zeszytu wynika, że obchody odbywają się w następujących godzinach: 21.00 – 22.00, 24.00, 02.00, 04.00, 5.30. – 06.00.

Z placówką współpracuje wolontariusz, który zgodnie z umową zawartą w dniu 2 stycznia 2017 r. wykonuje następujące prace: pomoc w opiece nad wychowankami placówki, pomoc w odrabianiu lekcji, organizowanie zajęć sportowych, gier i zabaw oraz inne zleczone przez dyrektora placówki.

W placówce prowadzony jest *Dziennik Zajęć Wychowawców*, w którym zaplanowane są tygodniowe założenia wychowawcze do realizacji. Ponadto w placówce funkcjonuje *Dziennik Placówki*, w którym odnotowywane są ważniejsze sprawy związane z funkcjonowaniem wychowanków i placówki, w tym wizyty u lekarza, odwiedziny dzieci, udział w zajęciach. Wpisy zawierają datę oraz podpis wychowawcy.

Placówka w ramach sprawowanego nadzoru nad wychowankami i zapewnienia im bezpieczeństwa wprowadziła *Regulamin wyjść oraz zajęć wychowanków Placówki opiekuńczo – wychowawczej Nr 1 w Opatowie*, który określa zasady wychodzenia oraz przebywania wychowanków poza budynkiem placówki, a także zajęć prowadzonych w placówce w dni nauki szkolnej oraz dni wolne od zajęć szkolnych (**zał. nr 9**). Z regulaminem zostali zapoznani wszyscy wychowankowie, potwierdzając to własnoręcznym podpisem (**zał. nr 10**).

Samodzielnie opuszczać Placówkę, za zgodą wychowawcy mogą dzieci w wieku od 14 do 18 roku życia, młodsi wychowankowie wychodzą pod opieką wychowawcy będącego na dyżurze lub stażysty – opiekuna. Pełnoletni wychowankowie mogą samodzielnie opuszczać placówkę po wcześniejszym ustaleniu z dyrektorem oraz wychowawcą. Obowiązkiem wychowanka jest pisemne oświadczenie, w którym informuje „do kogo idzie, na jak długo i kiedy wróci”.

Ponadto w placówce prowadzony jest *Zeszyt wyjść wychowanków*, w którym odnotowywane są następujące dane: imię i nazwisko wychowanka, data, godziny wyjść od – do, miejsce pobytu wychowanka, podpis wychowanka, podpis wychowawcy. Z analizy zeszytu wynika, że wychowankowie wychodzą głównie „na miasto”, na spacer, basen.

Zarządzeniem Nr 1.2017 z dnia 2 stycznia 2017 r. Dyrektor Placówki opiekuńczo – wychowawczej w Opatowie ustanowił *Regulamin pobytu wychowanka w Placówce opiekuńczo – wychowawczej Nr 1 w Opatowie*, w którym określono prawa i obowiązki wychowanków przebywających w placówce (**zał. nr 11**). Ponadto w Regulaminie określone zostały zasady dotyczące korzystania z telefonu komórkowego, internetu i TV. W przypadku łamania przez wychowanka regulaminu placówki, wychowanek może zostać pozbawiony możliwości korzystania z w/w mediów. Po przeanalizowaniu regulaminu osoby kontrolujące stwierdziły, że zapisy dotyczące korzystania z telefonu komórkowego w placówce są zbyt rygorystyczne i nie dają wychowankom poczucia własności i prywatności. W związku z powyższym należy zmodyfikować zapisy dotyczące korzystania z telefonów, tak aby wychowankowie mogli korzystać z telefonów kiedy mają taką potrzebę, a nie jak jest zapisane w regulaminie „w dni wolne od nauki szkolnej (święta, wakacje, ferie) w wyznaczonych przez wychowawcę godzinach”.

W Placówce stosowany jest system nagród i konsekwencji, którego zasady określone zostały w regulaminach: pobytu wychowanka, kieszonkowego oraz wyjść i zajęć wychowanków. Zgodnie z zapisami w/w regulaminów wychowanek za szczególne osiągnięcia i pomoc na rzecz placówki otrzymuje m.in.: nagrody rzeczowe, dodatkowe kieszonkowe, uczestniczy w wyjeździe do kina lub restauracji. Za nieprzestrzeganie regulaminów obowiązujących w placówce wychowanek ponosi konsekwencje w postaci: dodatkowego dyżuru porządkowego, zakazu korzystania z telefonu komórkowego, obniżenia kieszonkowego oraz nie uczestniczenia w wycieczce. Zdaniem osób kontrolujących w przypadku konsekwencji należałoby określić okres na jaki zostaje nałożona kara. Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli od dyrektora placówki wynika, że wychowankowie są informowani o rodzajach nagród i kar na bieżąco, jak również o okresie trwania kary poprzez rozmowy indywidualne i grupowe. Również wychowankowie potwierdzili, że wiedzą jakie są nagrody oraz kary i za co można je otrzymać.

Z analizy dokumentacji wychowanków oraz informacji zawartej w zał. nr 1 cz. I wynika, że obecnie w placówce problemy wychowawcze sprawiają dwie wychowanki, które są impulsywne i wybuchowe. Obydwie dziewczynki lubią dominować w grupie, każda chce być w centrum zainteresowania, popadają w konflikty z innymi wychowankami. Wychowanki objęte są wsparciem psychologicznym w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Opatowie oraz w Poradni Zdrowia Psychicznego w Opatowie i Kielcach. Z wychowankami przeprowadzane są rozmowy indywidualne, jak również grupowe, w trakcie których wychowawcy prowadzą zajęcia ukierunkowane na dany problem.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 1 w Opatowie w sposób odpowiedni zapewnia dzieciom i młodzieży przebywającym w Placówce opiekę, zgodnie ze standardami określonymi w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz rozporządzeniu w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej. Zastrzeżenia osób kontrolujących dotyczą zapisów w regulaminie pobytu oraz systemu konsekwencji funkcjonującego w placówce, które należy przeanalizować i zmodyfikować wspólnie z wychowankami.

Zadanie realizowane prawidłowo z uchybieniami.

3. Działania placówki na rzecz utrzymywania przez dzieci kontaktów z rodziną.

W trakcie kontroli w Placówce opiekuńczo – wychowawczej Nr 1 w Opatowie umieszczonych było 12 dzieci, z tego: 8 wychowanków ma uregulowaną sytuację prawną, w tym 5 zostało zgłoszonych do Ośrodka Adopcyjnego, spośród których jeden nie wyraził zgody na kontynuowanie procedury adopcyjnej, natomiast w przypadku 3 dzieci placówka

czeka na prawomocne postanowienie sądu, celem wyznaczenia prawnych opiekunów. Tylko jedna wychowanka ma nieuregulowany status prawny, który na razie nie dopuszcza adopcji - matka nie żyje, ojciec ma ograniczoną władzę rodzicielską. Obecnie toczy się postępowanie o pozbawienie ojca władzy rodzicielskiej na wniosek dyrektora placówki z dnia 01.08.2017 r.

Placówka umożliwia wychowankom utrzymywanie przez nich kontaktów z rodzicami, członkami rodzin i osobami bliskimi. Kontakt utrzymywany jest zarówno podczas odwiedzin w placówce, jak i rozmowy telefoniczne, urlopowania do domów, które odbywają się za zgodą sądu. Regularne, osobiste kontakty z rodzicami/osobami bliskimi (1 raz w miesiącu) utrzymuje 4 wychowanków, natomiast sporadyczny kontakt z członkami rodziny/osobami bliskimi utrzymuje 2 dzieci. Sześcioro dzieci, których rodzice są pozbawieni władzy rodzicielskiej nie utrzymuje kontaktów z rodziną. Kontakty z rodziną/osobami bliskimi odnotowywane są w Dzienniku Zajęć Wychowawców oraz w karcie pobytu.

W placówce jest 6 wychowanków, których rodzice lub osoby bliskie otrzymują pozwolenia z sądu na urlopowanie w weekendy, wakacje, ferie oraz dni świąteczne.

Z informacji zawartych w zał. nr 1 cz. I wynika, że w 2017 r. placówkę opuściło 6 dzieci, w tym: 2 na wniosek rodziców zostało przeniesionych do Zespołu Placówek „Przystań” w Skarżysku Kam., 1 – umieszczone w rodzinie zastępczej u siostry, natomiast 3 - osobowe rodzeństwo zostało przysposobione.

Podsumowując stwierdzić należy, że zadanie dotyczące działań placówki na rzecz utrzymywania przez dzieci kontaktów z rodziną realizowane jest prawidłowo.

4. Zaspokajanie potrzeb dzieci i respektowanie ich praw.

Zgodnie z § 18 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720), placówka zaspokaja potrzeby dzieci, poprzez zapewnienie im:

- **pokoje mieszkalnych** –wychowankowie w placówce mają do dyspozycji 6 pokoi (w tym: 2 pokoje 1-osobowe, 2 pokoje 2-osobowe i 2 pokoje 3-osobowe). Pokoje są przestronne, przytulnie urządzone (firanki w oknach, kolorowe koce na łóżkach, dywany na podłodze) oraz odpowiednio wyposażone w łóżka z pojemnikami na pościel, szafy do przechowywania odzieży i bielizny oraz rzeczy osobistych wychowanków, biurka, stolik z krzesłami. Na korytarzu znajdują się dwie duże szafy, w których wychowankowie przechowują obuwie oraz okrycie wierzchnie. W placówce panował ogólny ład i porządek, pokoje wychowanków były posprzątane (zał. nr 2);
- **łazienek z miejscem do prania i suszenia rzeczy osobistych i toalet, w ilości umożliwiającej korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność**

z zasadami higieny osobistej – w placówce jest jedna łazienka, w której znajdują się dwie osobne toalety dla chłopców i dziewczynek, dwa prysznice i dwie umywalki z lustrami. W łazienkach brak szafek na przybory higieniczne wychowanków. Jak wynika z wyjaśnień dyrektora placówki, wychowankowie środki higieny osobistej przechowują w swoich pokojach w kosmetyczkach, zabierają je ze sobą podczas toalety. W łazience wyznaczone zostały miejsca do rozwieszenia ręczników dla każdego z wychowanków. Osobne pomieszczenia zostały przeznaczone na pralnię oraz suszarnię;

- **miejsca do nauki** - wychowankowie odrabiają prace domowe w swoich pokojach przy biurku lub stoliku, a także w jadalni. Nauka własna w placówce jest wyznaczona w godzinach od 16:00 do 18:00, odbywa się zawsze pod nadzorem wychowawców. Zdarza się, że dzieci odrabiają lekcje także wcześniej po przyjściu ze szkoły;

- **miejsca do przygotowywania posiłków, zapewniającego odpowiednie warunki do przechowywania i obróbki żywności** - w placówce znajduje się aneks kuchenny oraz jadalnia, z których dzieci mogą korzystać. Kuchnia została odpowiednio wyposażona w niezbędny sprzęt AGD, pozwalający na przygotowywanie różnych posiłków przez wychowanków pod nadzorem wychowawców;

- **wspólnej przestrzeni mieszkalnej, w której można spożywać posiłki, stanowiącej miejsce spotkań i wypoczynku** – placówka zapewnia wychowankom pokój-salon przeznaczony do wspólnego spędzania czasu wolnego podzielony na dwie strefy: jedną do zabawy – wyposażoną w zabawki, gry, książki, pufy, hamaki oraz drugą do wypoczynku - wyposażoną w TV i dużą sofę. Dodatkowo wychowankowie mają do dyspozycji teren wokół placówki, na którym jest plac zabaw, miejsce do gry w piłkę i zabaw na świeżym powietrzu;

- **zapewnienia małoletniej w ciąży warunków pobytu odpowiednich do jej potrzeb oraz stałą opiekę psychologiczną i ginekologiczno-polożniczą** – placówka jest w stanie zapewnić małoletniej w ciąży odpowiednie warunki i opiekę; w placówce przebywa małoletnia która w 2016 r. urodziła dziecko. Dokumentacja wychowanki potwierdza, że placówka dołożyła wszelkich starań, aby zaspokoić potrzeby małoletniej i jej dziecka m.in. poprzez stały kontakt z sądem, szpitalem, psychologiem oraz zapewniła odpowiednie warunki pobytu małoletniej w placówce zarówno w trakcie ciąży, jak i po porodzie;

- **wyżywienia dostosowanego do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia dziecka i dostępu przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów** – placówka zapewnia wychowankom wyżywienie dostosowane do ich potrzeb rozwojowych (5 posiłków dziennie: śniadanie, drugie śniadanie, obiad, podwieczorek, kolacja). Posiłki przygotowywane są w placówce przez wychowawców. Zgodnie z Regulaminem pobytu wychowanka w placówce podopieczni mają prawo

uczestniczyć w układaniu jadłospisu, dyżurów w kuchni i wykonywaniu prac z tym związanych m.in. pomoc wychowawcy w przygotowaniu posiłków, wydawanie posiłków. Dzienna stawka żywieniowa na 1 dziecko wynosi 9,38 zł. Z jadłospisów przeanalizowanych podczas kontroli za miesiąc sierpień i wrzesień 2017 r. (zał. nr 12) wynika, że posiłki są zróżnicowane i zaspokajają potrzeby żywieniowe wychowanków. W trakcie rozmowy zarówno dyrektor, jak i dzieci przyznały, że posiłki są smaczne, w odpowiedniej ilości, w jadłospisie uwzględniane są propozycje wychowanków. Wychowankowie przez całą dobę mają dostęp do produktów żywnościowych oraz napojów znajdujących się w kuchni. W dniu kontroli tj. 2.10.2017 r. lodówka była zaopatrzona w produkty spożywcze (m.in. masło, warzywa, wędlina, mleko, ser żółty, dżem);

▪ **dostępu do opieki zdrowotnej** - wychowankowie placówki mają zapewniony dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej w przychodni Medyk w Opatowie. Ponadto dzieci korzystają z usług lekarzy specjalistów w poradniach: psychiatrycznej, laryngologicznej, alergologicznej, ginekologicznej, stomatologicznej, okulistycznej, endokrynologicznej, kardiologicznej. Wizyty lekarskie są odnotowywane w „Karcie leczenia wychowanka”, która zawiera datę wizyty, pieczętkę poradni, jednostkę chorobową oraz podpis lekarza (zał. nr 13). Spośród obecnie przebywających w Placówce wychowanków, w okresie objętym kontrolą, leczeniem szpitalnym objęto łącznie 8 wychowanków, z czego niektórzy z nich byli hospitalizowani kilkakrotnie: 1 wychowanka przebywała na oddziale psychiatrycznym z powodu zaburzeń adaptacyjnych, 2 wychowanki przebywały na oddziale ginekologicznym (jedna z powodu ciąży, druga z powodu zaburzeń miesiączkowania), 3 wychowanków przebywało na oddziale otolaryngologicznym (wszyscy z powodu przerostu migdałka gardłowego), 2 wychowanków przebywało na oddziale chorób dziecięcych (jeden z powodu zapalenia żołądkowo-jelitowego, drugi z powodu podejrzenia zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych), 2 wychowanków przebywało na oddziale pediatricznym (jeden z powodu infekcji górnych dróg oddechowych, drugi z powodu nieżyty żołądkowo-jelitowego, zapalenia gardła oraz omdlenia), 1 wychowanek przebywał w Uzdrowskim Szpitalu Dziecięcym w Rabce-Zdroju z powodu nadwagi. Pięcioro wychowanków korzysta z wyrobów medycznych tj.: okulary - 4 wychowanków oraz jeden chłopiec z pampersów na noc. W placówce przebywa jedna wychowanka z orzeczeniem o niepełnosprawności (zał. nr 1 cz. III). Na dzień kontroli wszyscy wychowankowie przyjmowali przepisane im przez specjalistów leki, zgodnie z zaleceniami, co potwierdzają wpisy w „Rejestrze wydawanych leków”, który zawiera: imię i nazwisko wychowanka, datę, nazwę leku, ilość, podpis wychowawcy, porę podania leku (zał. nr 14);

▪ **dostępu do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, a także terapeutycznych**

i rewalidacyjnych, o ile takie są wskazane dla dziecka - wychowankowie placówki uczestniczą w zajęciach głównie w placówce oraz w Samorządowym Zespole Szkół nr 1 w Opatowie, gdzie uczęszcza 11 dzieci, z czego 7 wychowanków uczestniczy w zajęciach wyrównawczych na terenie szkoły. Ponadto 4 wychowanków uczęszcza na zajęcia specjalistyczno-terapeutyczne do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, 1 wychowanka uczęszcza na psychoterapię do Świętokrzyskiego Centrum Psychoterapii i Edukacji w Kielcach, 3 wychowanki pochodzenia romskiego objęte są dodatkowymi zajęciami edukacyjnymi w ramach tzw. godzin romskich (**zał. nr 1 cz. III**). Jedna wychowanka (3-latka umieszczona w placówce wraz z rodzeństwem) została objęta zajęciami wczesnego wspomagania rozwoju w Specjalistycznym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Niemienicach (**zał. nr 15**). Placówka umożliwia wychowankom także uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno-sportowych tj.: karate, zabawy ruchowe, gra w piłkę nożną, zabawy na placu zabaw, spacer, wspólne wyjazdy na basen i do kina. Organizowane są urodziny wychowanków, zajęcia kulinarne, zajęcia plastyczne, zajęcia teatralne. Podczas wakacji dla dzieci zorganizowano atrakcje na terenie placówki oraz poza nią. Wychowankowie uczestniczyli w wyjeździe nad morze. Zorganizowano także jednodniowe wycieczki i rajdy na terenie województwa. Na nadchodzące ferie zimowe w placówce zaplanowano wspólne wyjścia na basen, narty i do kina;

- **odzieży, obuwie, bielizny i innych przedmiotów osobistego użytku, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb, zabawek odpowiednich do wieku rozwojowego, środków higieny osobistej; a także podręczników, pomocy i przyborów szkolnych** - wszyscy wychowankowie posiadają odpowiednią ilość odzieży, bielizny i obuwia, adekwatną do wieku i potrzeb wychowanków, a także do pory roku. Dla każdego wychowanka prowadzona jest „Karta odzieżowa”, potwierdzająca stan posiadanej przez wychowanka odzieży w dniu przybycia do placówki (**zał. nr 16**). Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynika, że w ubiegłym roku kalendarzowym placówka przeznaczyła na zakupy dla jednego wychowanka kwotę około 900 zł. Wychowankowie sami nie zakupują odzieży i obuwia, mają jednak wpływ na wybór potrzebnych im rzeczy, uczestnicząc w zakupach razem z wychowawcami. Odbiór zakupionych rzeczy wychowankowie potwierdzają pisemnie w zapotrzebowaniu odzieżowym (**zał. nr 17**). Ponadto wychowankowie zaopatrzeni są w środki higieny osobistej stosownie do wieku i potrzeb, tj.: pastę do zębów, szampon, antypespirant, patyczki kosmetyczne, żel pod prysznic, podpaski, wkładki i inne w zależności od indywidualnych potrzeb podopiecznych. Wszyscy wychowankowie zostali zaopatrzeni w komplety podręczników i przybory szkolne;
- **kwoty pieniężnej do własnego dysponowania dla dzieci od 5 roku życia, nie niższej niż 1% i nie wyższej niż 8% kwoty o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt. 2 ustawy, ustalonej**

co miesiąc przez dyrektor placówki - kieszonkowe przyznawane jest zgodnie z "Regulaminem Otrzymywania Kieszonkowego dla wychowanków Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej nr 1 w Opatowie", zgodnie z którym kwota kieszonkowego może być zwiększana lub zmniejszana. Kwota podstawowa dla uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum wynosi 60 zł. W trakcie kontroli przeanalizowano listy wypłat kieszonkowego za miesiąc lipiec, sierpień i wrzesień 2017 r. (zał. nr 18), z których wynika, że w lipcu - 4 wychowanków, a w sierpniu - 5 wychowanków nie otrzymało kieszonkowego. Natomiast we wrześniu wszyscy wychowankowie otrzymali kieszonkowe zwiększone zgodnie z regulaminem. W miesiącu wrzesień najwyższą wypłaconą kwotą było 73 zł, natomiast najniższą 64 zł.

W związku z brakiem wypłaty kieszonkowego 5 wychowankom w okresie wakacji dyrektor placówki złożyła pisemne wyjaśnienie oraz zobowiązała się do wypłacenia wychowankom zaległego kieszonkowego (zał. nr 19). W trakcie kontroli dyrektor placówki zmieniła także zapisy w Regulaminie kieszonkowego dodając §6 dotyczący dysponowania i przechowywania kieszonkowego wychowanków placówki oraz §7 regulujący kwestię wypłacania kieszonkowego wychowankom nieobecnym w placówce. Ze zmianami w regulaminie zostali zapoznani wychowankowie placówki, co potwierdzili podpisem pod dokumentem (zał. nr 20). Dokonano również zamiany w Regulaminie pobytu wychowanka, w §11 uwzględniono poszanowanie prawa wychowanków do posiadania minimalnej kwoty kieszonkowego w sytuacji wymierzania kary (zał. nr 21);

- **dostępu do nauki, w tym również w szkołach usytuowanych poza miejscowością, w której znajduje się placówka oraz w systemie nauczania indywidualnego oraz opłaty za pobyt w bursie lub internatach jeżeli dziecko uczy się poza miejscowością w której znajduje się placówka, a także pomocy w nauce, w szczególności przy odrabianiu zadań domowych** – 11 wychowanków uczęszcza do Zespołu Szkół nr 1 w Opatowie (z czego 1 wychowanek jest uczniem kl. III, 1 wychowanek kl. IV, 2 wychowanków kl. V, 4 wychowanków kl. VI, 1 wychowanek kl. VII oraz 2 wychowanków kl. II gimnazjum). Jedna wychowanka uczęszcza do żłobka „Raj Malucha” w Opatowie (zał. nr 1 cz. III). W placówce brak wychowanków posiadających orzeczenie o nauczaniu indywidualnym. Wychowankom w nauce oraz bieżącym odrabianiu prac domowych pomagają wychowawcy;
- **pokrycia kosztów przejazdu do i z miejsca uzasadnionego pobytu poza placówką** - placówka pokrywa wszelkie koszty związane z przejazdami wychowanków do lekarzy specjalistów, poradni, przychodni i szpitali;
- **respektowania praw dziecka** - z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że zapisy regulujące prawa i obowiązki wychowanków zostały określone w Regulaminie

organizacyjnym placówki oraz w Regulaminie pobytu wychowanka w placówce. Podopieczni o swoich prawach zostali poinformowani przez wychowawców po przyjęciu do placówki. Zapoznanie z regulaminami wychowankowie potwierdzają poprzez złożenie podpisu pod w/w dokumentami. Na straży praw dzieci w placówce stoi dyrektor wraz z wychowawcami. Prawa dzieci wywieszono są także na tablicy informacyjnej w korytarzu w formie plakatu pod nazwą „Kodeks wychowanków placówki” stworzony przez podopiecznych.

Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza nr 1 w Opatowie realizując swoje zadania współpracuje z różnymi instytucjami w szczególności: Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie, sądami, kuratorami, policją, szpitalami, ośrodkami zdrowia, asystentami rodzin, rodziną, psychologiem, pedagogiem, logopedą, ośrodkiem adopcyjnym, samorządami gmin oraz innymi instytucjami wspierającymi działania placówki.

Podsumowując, stwierdzić należy, że zadanie dotyczące zaspakajania potrzeb wychowanków i respektowania ich praw – realizowane jest prawidłowo z uchybieniami dotyczącymi barku wypłat kieszonkowego 5 wychowankom przebywającym poza placówką w miesiącach lipiec i sierpień 2017 r.

Ustaień dokonano na podstawie:

- rozmów z dyrektorem Placówki, wychowawcami i wychowankami,
- analizy dokumentacji: Regulaminu Organizacyjnego Placówki i Statutu, planów pomocy dziecku i kart pobytu, diagnozy psychofizycznej dziecka, akt osobowych wychowanków, dokumentacji z posiedzeń stałych zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, oraz kart odzieżowych, jadłospisu, grafików dyżurów i innych;
- wizji lokalnej i oględzin pomieszczeń placówki.

Mając na uwadze powyższe wydaje się zalecenia pokontrolne.

1. Zgodnie z art. 138 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, po dokonaniu okresowej oceny sytuacji dziecka wnioski dotyczące zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce przesyłać do sądu.
2. Przeanalizować i zmodyfikować wspólnie z wychowankami zapisy regulaminu pobytu dotyczące zasad korzystania z telefonu komórkowego.
3. Wyplacić zaległe kieszonkowe 5 wychowankom za miesiąc lipiec i sierpień 2017 r.

4. **Diagnozy psychofizyczne powinien opracowywać psycholog lub pedagog zgodnie z § 14 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.**
5. **Zgodnie z § 15 rozporządzenia MPiPS w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, zmodyfikować i weryfikować plany pomocy dziecku.**

Pouczenie

Zgodnie z art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2017 poz. 697) kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń przedstawi stanowisko w sprawie ich uwzględnienia. W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń. W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę, kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 197 e i 197 f ustawy o której mowa, w przypadku niepodjęcia lub niewykonania czynności wynikających z zaleceń pokontrolnych, mających na celu ograniczenie lub likwidację stwierdzonych istotnych uchybień lub nieprawidłowości w funkcjonowaniu placówki opiekuńczo-wychowawczej, wojewoda może orzec o czasowym lub stałym cofnięciu zezwolenia na prowadzenie tej placówki.

Jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli zostaną ujawnione rażące zaniedbania lub zaniechania realizacji obowiązków ustawowych, wojewoda może wezwać jednostkę samorządu terytorialnego do wyznaczenia wykonawcy zastępczego, w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia otrzymania wezwania.

W przypadku niewyznaczenia przez jednostkę samorządu terytorialnego wykonawcę zastępczego w terminie, o którym mowa, wojewoda może wystąpić do sądu administracyjnego ze skargą na bezczynność organu jednostki samorządu terytorialnego.

Zgodnie z art. 198 ustawy - kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 10 000 zł.

Katarzyna Arcudolulu
.....
Anne Krupa - Pawtarska
.....
(osoby kontrolujące)

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Mariusz Pasek
.....
ZASTĘPCA DYREKTORA
WYDZIAŁU LEGALITY I SPOŁECZNEJ I ZDROWIA
(zarządzający)

Wykaz załączników:

1. Pisemne informacje przygotowane przez Dyrektora Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 1 w Opatowie.
2. Protokół oględzin.
3. Diagnoza psychofizyczna.
4. Protokół przyjęcia ustnego oświadczenia.
5. Plan pomocy dziecku.
6. Karta pobytu dziecka w placówce.
7. Protokół przyjęcia ustnego wyjaśnienia.
8. Grafiki pracy za m-c sierpień 2017 r.
9. Zarządzenie Nr 2.2016 Dyrektora Placówki z dnia 15.03.2016 r.
10. Lista wychowanków, którzy zapoznali się z regulaminem wyjść.
11. Zarządzenie Nr 1.2017 Dyrektora Placówki z dnia 02.01.2017 r.
12. Jadłospis za okres 01 – 10.08.2017 r. oraz 11 – 20.09.2017 r.
13. Karta leczenia wychowanka.
14. Wykaz wydawanych leków.
15. Pismo Starostwa Powiatowego w Opatowie z dnia 22.05.2017 r.
16. Karta odzieżowa wychowanka.
17. Zapotrzebowanie odzieżowe.
18. Protokoły w sprawie ustalenia kieszonkowego wraz z listami wypłat.
19. Protokół przyjęcia ustnego wyjaśnienia.
20. Zarządzenie Nr 3.2017 Dyrektora Placówki z dnia 02.10.2017 r.
21. Wyciąg z Regulaminu pobytu wychowanka w placówce.